

Datum och tid Onsdagen den 2022-08-10 klockan 14:00–14.40, Kommunhuset,
Svenljungasalen Norr

Beslutande

Ledamöter Owe Lundin (L), ordförande
Margaretha Bjälkemo (M), justerare
Susanne Lindström (SD)

Övriga närvarande

Tjänstepersoner Alexandra Skoog, Valansvarig
Öywind Thornander, Valadministratör

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Protokollet justerades	2022-08-10
Tillkännagivandet publiceras	2022-08-10
Publiceringen av tillkännagivandet upphör	2022-09-02

Underskrifter

Sekreterare Öywind Thornander

Ordförande Owe Lundin

Justerare Margaretha Bjälkemo

Innehåll

§ 36 Godkännande av dagordning	3
§ 37 Revidering av delegationsordning för valnämnden	4
§ 38 Valsedelarnas placering i valsedelstället.....	6
§ 39 Korrigering av felaktig avprickning i röstlängd samt nekande att rösta	9
§ 40 Ambulerande röstmottagning i kommunen	12
§ 41 Förordnande av röstmottagare.....	14
§ 42 Tilldelning av röstmottagarens roller och valdistrikt	15
§ 43 Uppdrag: Styrdokument för beaktande av objektivitet vid röstmottagande	17
§ 44 Nästa möte.....	19

§ 36 Godkännande av dagordning

Beslut

Godkänner dagordningen.

Sammanfattning

Dagordningslistan är beslutad av ordföranden och utsänd med kallelsen. Nämnden kan på sammanträdet, med ett majoritetsbeslut lägga till eller ta bort ärenden.

§ 37 Revidering av delegationsordning för valnämnden

Diarienummer: VN-2022-23

002

Beslut

Valnämnden beslutar godkänna revidering av delegationsordning för valnämnden.

Upphäva tidigare delegationsordning för valnämnden antagen 16 maj 2022, § 16.

Sammanfattning

I gällande delegationsordning för valnämnden antagen 16 maj 2022 har ordförande och vice ordförande i valdistrikten getts delegation på att under valdagen, placera röstmottagare i röstningslokal och vallokal. Då dessa i egentlig mening inte är anställda av kommunen kan kommunen inte heller delegera beslutanderätten till dem.

Förvaltningen föreslår att uppgiften att under valdagen, placera röstmottagare i röstningslokal och vallokal bör anses ingå i uppdraget som ordförande och vice ordförande i valdistrikten. Delegationsordningen förslås därmed revideras genom att delegering nummer 21 i valnämndens delegationsordning tas bort.

Beslutsunderlag

Förslag – Regel Valnämndens delegationsordning

Tjänsteutlåtande, 2022-07-11

Föredragande

Ärendet föredrogs av Alexandra Skoog, valansvarig.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningen, och att nämnden bifaller det.

Protokollsbilaga

Valnämndens delegationsordning

Beslutet expedieras till

Valansvarig

§ 38 Valsedlarnas placering i valsedelstället

Diarienummer: VN-2022-10

110

Beslut

Följande ordning gäller för valsedlar i valsedelsställ som används i vallokaler och röstningslokaler vid de allmänna valen 2022:

- I anslutning till ett röstmottagningsställe ordnas minst en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen.
- Vid varje sådan avskärmad plats ska det finnas tre valsedelsställ där valsedlarna ska läggas ut.
- I det vänstra valsedelsstället placeras de valsedlar med parti- och valbeteckning som tillhandahålls av valnämnden, så kallade partivalsedlar. Valsedlarna ska stå i bokstavsordning utifrån den partibeteckning under vilken partiet har anmält deltagande i val. Blanka valsedlar ska stå väl synliga nedanför övriga valsedlar i valsedelstället.
- I de två följande valsedelsställena placeras namnvalsedlar för de partier som anmält deltagande i valet och som har lämnat valsedlar till röstmottagarna. Valsedlarna ska stå i bokstavsordning utifrån den partibeteckning under vilken partiet har anmält deltagande i val.
- För samtliga valsedelsställ gäller att valsedlarna för varje val ska ställas i varsin lodrät rad i ordningen riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå). Valsedlar för varje valtyp ska alltid börja ställas i en egen rad.

Sammanfattning

I alla vallokaler och röstningslokaler ska det finnas valsedlar, som läggs ut i eller i anslutning till lokalen. Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt och på en avskärmad plats på alla röstmottagningsställena. Valnämnden ska därför fatta beslut om valsedlarnas placering

Valsedlar som valnämnden ska lägga ut

Vissa valsedlar ska enligt lag finnas i alla vallokaler och röstningslokaler. Det är

blanka valsedlar och partivalsedlar i alla tre valen för de partier som vid något av de två senaste riksdagsvalen fått mer än en procent av rösterna i hela landet.

Partivalsedlar är valsedlar med partinamn, men inga kandidatnamn. De valsedlarna levereras från Valmyndigheten till valnämnden. Vid 2022 års val ska partivalsedlar för följande partier läggas ut i alla tre valen:

- Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
- Centerpartiet
- Feministiskt Initiativ
- Kristdemokraterna
- Liberalerna
- Miljöpartiet De Gröna
- Moderaterna
- Sverigedemokraterna
- Vänsterpartiet

Valnämnden ansvarar också för att lägga ut partivalsedlar för partier som är representerade i kommun- och regionfullmäktige.

För de allmänna valen 2022 tillkommer följande partiers valsedlar som ska läggas ut för kommunfullmäktige

- Landsbygdspartiet Oberoende

För de allmänna valen 2022 tillkommer följande partiers valsedlar som ska läggas ut för regionfullmäktige

- Demokraterna

Det är valnämnden, och i praktiken röstmottagarna, som ansvarar för att dessa valsedlar alltid finns på plats.

Valsedlar som partierna själva ansvarar för

Samtliga partier som har anmält att de deltar i valet har rätt att komma till lokalen och lämna sina valsedlar för att få dem utlagda i valsedelsstället. Ett parti som inte har anmält deltagande i valet ska nekas att lämna sina valsedlar.

Oftast levererar partierna så kallade namnvalsedlar, det vill säga valsedlar med kandidater. Det är partierna som ansvarar för att dessa valsedlar distribueras till respektive lokal. Det är sedan valnämnden, genom röstmottagarna, som ansvarar

för att lägga ut valsedlarna i valsedelsställen. Partierna ansvarar för att se till att valsedlarna inte tar slut under tiden då röstmottagningen pågår.

Ordning i valsedelställen

Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt på alla röstmottagningsställen. Valmyndigheten har tagit fram ett ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelsställen, vilket biläggs. Ställningstagandet är vägledande, men inte styrande för kommunernas valnämnder. Valsedlarnas placering följer Valmyndighetens ställningstagande.

Beslutsunderlag

Ställningstagande från Valmyndigheten – VAL 393, 2022-06-17

Tjänsteutlåtande, 2022-07-11

Föredragande

Ärendet föredrogs av Alexandra Skoog, valansvarig.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningen, och att nämnden bifaller det.

Beslutet expedieras till

Samtliga val- och röstningslokaler i kommunen

§ 39 Korrigering av felaktig avprickning i röstlängd samt nekande att rösta

Diarienummer: VN-2022-22

111

Beslut

Valnämnden beslutar att ge befogenhet till valdistriktens ordförande och vice ordförande att korrigera felaktiga avprickningar i röstlängden samt att neka en väljare att rösta.

Valnämnden beslutar om följande ordning för korrigering av felaktig avprickning i röstlängd samt nekande att rösta:

- Utgångspunkten är att ingen felaktig avprickning i röstlängd ska ske. Linjal måste alltid användas vid avprickning i röstlängd.
- Skulle en felaktig avprickning ske kan det under vissa omständigheter korrigeras. För att korrigera en avprickning i röstlängden måste det gå att säkerställa att denna är felaktig. Ifall en röstmottagare gör en felaktig avprickning och detta upptäcks strax efter ska en korrigering göras om väljaren som har prickats av finns kvar i lokalen eller direkt kan kallas tillbaka. I annat fall ska ingen korrigering göras.
- I de fall en korrigering inte kan ske ska röstmottagaren inte ta emot väljarens röst.
- När en korrigering är möjlig ska korrigeringen ske enligt följande.
 - Röstmottagaren ska be den väljare som har röstat och prickats av på fel rad att återkomma till vallokalen. Kontroll av väljarens identitet måste ske i fysisk närvaro av väljaren och kan inte ske på distans.
 - De noteringar som gjorts på fel rad ska noteras på rätt rad. Samma markeringar för de valkuvert som väljaren lämnat ska föras in på den rätta raden. En notering om korrigering ska ske vid den felaktiga markeringen. Om väljaren har en annan uppfattning om vilka valkuvert hen har lämnat ska noteringen i röstlängden ändå vara avgörande. Valurnan ska inte öppnas.
 - Förfarande bör ske i närvaro av väljaren.
 - Den väljare som felaktigt blivit avprickad får genomföra sin röstning först när korrigeringen är gjord. Väljarens identitet ska åter kontrolleras.
 - Alla de åtgärder som vidtas ska dokumenteras utförligt i protokollet.

Utöver när, var, varför, hur och av vem ska det även dokumenteras tydligt om väljaren har en annan uppfattning om vilka valkuvert som lämnats in eller om andra omständigheter vid händelsen.

Om ordförande eller vice ordförande bedömer att korrigerig inte är möjlig ska väljaren nekas att rösta med motiveringen att hen redan är avprickad i röstlängden.

Vid ett nekande att rösta ska följande åtgärder vidtas, som minst.

- Nekandet ska dokumenteras utförligt i protokollet.
- Om väljaren efterfrågar möjligheten att överklaga ska hen informeras om vad som gäller för ett överklagande och lämnas information om hur hen kan överklaga.

Utöver när, var, varför, hur och av vem ska det även dokumenteras tydligt hur situationen uppmärksammades och vad som antas ha skett. Om det är uppenbart att väljaren är felaktigt avprickad men att detta inte kan korrigeras ska det tydligt framgå vilka åtgärder som vidtagits för att försöka korrigera den felaktiga avprickningen. En notering ska också göras om hur väljaren informerats om möjligheten till överklagande. Det bör vidare noteras i protokollet om det är uppenbart att väljaren faktiskt redan har röstat.

Sammanfattning

På valdagen markeras att en väljare har röstat i ett val med en avprickning i röstlängden. Om en felaktig avprickning sker och inte korrigeras kan det leda till att en väljare nekas att rösta. I dessa fall är det av stor vikt för förtroendet för valsystemet att de felaktiga avprickningarna i möjligaste mån hanteras lika.

Valmyndigheten har i ett ställningstagande inför valet 2022 gjort en ny tolkning avseende felaktiga avprickningar i röstlängden. Vid tidigare val har myndighetens riktlinjer sagt att ingen rättning får ske. Nu har man tänkt om och meddelat kommunerna att en "korrigerig" kan ske under vissa omständigheter:

1. Om väljaren finns kvar i vallokalen.
2. Om väljaren går att kontakta och kan intyga att hen röstat enligt vad som framgår av röstlängden.

Det måste gå att säkerställa att markeringen är felaktig. I det fall en väljare hävdar att hen inte har röstat får det tas som en stark indikation på att markeringen kan vara felaktig. Det bör dock inte räcka med en misstanke om att markeringen är felaktig. Någon ytterligare omständighet bör tala för att så är fallet, exempelvis att en röstmottagare minns vilken väljare som markerades på den aktuella raden. Det finns uppenbara fall där en korrigerig ska göras, exempelvis då en röstmottagare av misstag markerar på fel rad när väljaren finns kvar vid bordet. Om väljaren inte längre finns närvarande i lokalen blir frågan dock mer komplicerad.

I en vallokal där många väljare är kända av röstmottagarna kan röstmottagarna ha relativt god kontroll på vilka som redan varit och röstat. Vid en kontroll av de markeringar som gjorts i röstlängden kan röstmottagarna ofta få en god uppfattning av om det skett ett fel eller inte. I undantagsfall kan det då vara befogat att försöka nå den person som sannolikt prickats av på fel rad. I en vallokal med större genomströmning och okända väljare är det dock svårare att ha en uppfattning om den väljare som redan är avprickad är det på grund av att hen redan röstat eller på grund av att en röstmottagare prickat av fel person. Korrigering bör alltså endast vara aktuellt i de fall där det är uppenbart vilken väljare som prickats av på fel rad. För att det ska anses uppenbart vilken väljare som har prickats av felaktigt ska antingen väljaren vara kvar i vallokalen eller vara känd av röstmottagare som med säkerhet vet att det är den väljaren som prickats av på fel rad.

I andra situationer än dessa blir osäkerheten för stor och tillämpningen för varierad och röstmottagarna bör då avstå från att hitta den felaktigt avprickade väljaren.

För att kunna korrigera en felavprickning i röstlängden ska valnämnden besluta om den ordning som gäller för detta och ge valdistriktens ordförande samt vice ordförande befogenhet att, enligt denna ordning, korrigera felaktiga avprickningar.

Om en väljare som vill rösta redan är avprickad måste denne nekas att rösta. Valnämnden ska besluta om hur detta ska ske och ge befogenhet till valdistriktens ordförande samt vice ordförande att neka en väljare att rösta ifall denne redan är avprickad.

Beslutsunderlag

Ställningstagande från Valmyndigheten – VAL 391, 2022-06-17

Tjänsteutlåtande, 2022-07-08

Föredragande

Ärendet föredrogs av Alexandra Skoog, valansvarig.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningen, och att nämnden bifaller det.

Beslutet expedieras till

Förordnade ordförande och vice ordförande i valdistrikten.

§ 40 Ambulerande röstmottagning i kommunen

Diarienummer: VN-2022-21

111

Beslut

Valnämnden beslutar

- att bokning av ambulerade röstmottagning ska ske senast klockan 12.00 på valdagen.
- att sista klockslag för ambulerade röstmottagning sätts till klockan 18.00 på valdagen.
- att sista klockslag för ambulerade röstmottagning under övriga valperioden sätts till minst en timme innan huvudbiblioteket i Svenljunga stänger.
- att turordningen för bokning av ambulerade röstmottagning sker i enlighet med den ordning beställningarna kommer in samt efter körschemat för ambulerade röstmottagning.

Sammanfattning

Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får om de begär det lämna sina röster i bostaden eller på annan plats till särskilt förordnade röstmottagare, ambulerande röstmottagare.

Valnämnden behöver planera den ambulerande röstmottagningen under valperioden och ha god beredskap för möjligheten att boka röstmottagare, också under valhelgen och särskilt på valdagen. Under valperioden ska väljare i behov av ambulerade röstmottagning kunna kontakta valnämnden för att boka röstmottagare. Valnämnden bör kunna ta emot bokningar och genomföra röstmottagning vardagar dagtid och under valhelgen.

För att kunna planera och fullfölja dessa bokningar behöver valnämnden besluta om ett sista klockslag för bokning. Valnämnden har mandat att fatta beslut om hur sent på valdagen en väljare kan få hjälp av en ambulerande röstmottagare. Detta beslut får valnämnden enligt Valmyndighetens bedömning tas utifrån resurser och geografiska förutsättningar. Röstmottagarna måste ha möjlighet att hinna tillbaka för att lämna rösten i röstningslokalen. Det innebär att om en väljare begär hjälp sent på valdagen, så kan det vara för sent att få hjälp att rösta.

De ambulerande röstmottagarna ska lämna mottagna förtidsröster i röstningslokalen i huvudbiblioteket i Svenljunga innan klockan 20.00 på valdagen. För att de ska få goda förutsättningar att hinna göra det föreslås att ett sista klockslag för ambulerande röstmottagning sätts till klockan 18:00. Av samma anledning föreslås att sista klockslag för ambulerade röstmottagning under övriga valperioden sätts till minst en timme innan huvudbiblioteket i Svenljunga stänger. Valnämnden ska informera väljarna via sina kanaler om hur den ambulerande röstmottagningen är organiserad.

Beslutsunderlag

Ställningstagande från Valmyndigheten – VAL 392, 2022-06-17

Tjänsteutlåtande, 2022-06-06

Körschema ambulerande röstmottagning

Föredragande

Ärendet föredrogs av Alexandra Skoog, valansvarig.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningen, och att nämnden bifaller det.

Beslutet expedieras till

Förordnade ambulerande röstmottagare

§ 41 Förordnande av röstmottagare

Diarienummer: VN-2021-17

111

Beslut

Förordna röstmottagare enligt bilaga 4. Förordnandet sker under förutsättning att personerna genomgår den obligatoriska utbildningen för att bli röstmottagare.

Sammanfattning

Valnämnden har till uppgift att förordna röstmottagare till de allmänna valen 2022. Tilldelning av valdistrikt och utnämning av roller sker i separat ärende.

Beslutsunderlag

Bilaga 4 - Röstmottagare

Tjänsteutlåtande, 2022-06-26

Föredragande

Ärendet föredrogs av Öywind Thornander, Valadministratör .

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningen, och att nämnden bifaller det.

Protokollsbilaga

Bilaga 4 - Röstmottagare

Beslutet expedieras till

Valansvarig

Förordnade röstmottagare

§ 42 Tilldelning av röstmottagarens roller och valdistrikt

Diarienummer: VN-2022-9

110

Beslut

Valnämnden beslutar tilldela roller och valdistrikt enligt bilagor.

Sammanfattning

Efter beslut från länsstyrelsen under hösten 2021 består nu Svenljunga kommun av sju valdistrikt. Varje valdistrikt ska ha en vallokal som är öppen under hela valdagen. Dessa vallokaler bemannas av röstmottagare som är förordnade av valnämnden och som genomgått valadministrationens utbildning i röstmottagning.

Inom varje valdistrikt ska det finnas en ordförande och vice ordförande, dessa utses av valnämnden utifrån förordnade röstmottagare. En ordförande och vice ordförande i ett valdistrikt har ansvaret att leda arbetet med röstmottagningen vilket innefattar

- Ordning i vallokalen,
- Säkra att väljarna kan rösta tryggt och säkert,
- Räkning och inrapportering av röster,
- Inrapportering av avvikelser samt
- Lämna in mottagna röster till valkansliet efter att rösterna är räknade och inrapporterade.

Vallokalerna är öppna mellan 08.00 till 20.00 på valdagen den 11 september. När vallokalen stängs klockan 20.00 ska alla rösterna räknas och rapporteras in. Det är ordförande och vice ordförande som ansvarar för arbetsfördelningen för de röstmottagare som blivit tilldelade respektive valdistrikt.

Beslutsunderlag

Bilaga 1-7

Tjänsteutlåtande, 2022-06-26

Föredragande

Ärendet föredrogs av Öywind Thornander, Valadministratör .

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningen, och att nämnden bifaller det.

Protokollsbilaga

Bilaga 1-7

Beslutet expedieras till

Valansvarig

§ 43 Uppdrag: Styrdokument för beaktande av objektivitet vid röstmottagande

Diarienummer: VN-2022-24

111

Beslut

Valnämnden uppdrar förvaltningen att ta fram riktlinjer för hur kommunen ska arbeta med objektivitet och opartiskhet vid rekrytering av röstmottagare och genomförande av valet inför EP-valet 2024.

Sammanfattning

Inför valet 2022 har Valmyndigheten, som en del av sitt stöd till lokala och regionala valmyndigheter, tagit fram flertalet vägledande ställningstaganden. Dessa ställningstaganden är endast styrande för Valmyndigheten och för valadministrationer är de vägledande.

Inför Svenljunga kommuns förberedande arbete inför valet 2022 har dessa vägledande ställningstaganden varit till stor nytta och kommunen har valt att följa dem i så stor utsträckning som möjligt. Svenljunga kommun har dock inte följt Valmyndighetens ställningstagande kring saklighet och opartiskhet hos röstmottagare. Det handlar då främst om röstmottagare som står på valbar lista samt frågan om familjemedlemmar som jobbar som röstmottagare i samma röstmottagningslokal.

En bidragande orsak till detta är att lokala förutsättningar försvårar för kommunen att följa Valmyndighetens ställningstagande inför årets val. Dessa frågor har istället hanterats genom att Valnämnden i Svenljunga kommun beslutat att röstmottagare på valbar lista enbart kan förordnas ifall de varit med i tidigare val, deras erfarenhet har ansetts för viktig för valets genomförande. Röstmottagare på valbar lista och familjemedlemmar som jobbar ihop har tagits upp i kommunens risk – och sårbarhetsanalys. Än en gång så råder lokala förutsättningar, många röstmottagare med erfarenhet rekryterar sin närmsta familj och vänner och vill gärna vara i samma område.

Dessa frågor hanteras vidare både på utbildningarna för röstmottagare samt på erfarenhetsutbytet mellan valdistriktens ordförande och vice ordförande.

Ställningstagandet rekommenderar valnämnder att ta fram riktlinjer för hur kommunen ska arbeta med dessa frågor. Då rekrytering av röstmottagare redan är genomförd och att valet snart börjar så föreslår förvaltningen att ett styrdokument bör tas fram i tid för när arbetet med nästa val, EU-valet 2024, påbörjas.

Beslutsunderlag

Ställningstagande från Valmyndigheten – VAL 158, 2022-02-18

Tjänsteutlåtande, 2022-07-27

Föredragande

Ärendet föredrogs av Öywind Thornander, Valadministratör .

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut, förvaltningens, och att nämnden bifaller det.

Beslutet expedieras till

Valansvarig

Valadministratör

§ 44 Nästa möte

Beslut

Onsdagen 14 september klockan 09.00, Svenljungasalen, Kommunhuset.